

Prologas

Tas vaikinukas vėl ją stebėjo.

Keturiolikmetė Alisa Rouz visą dėmesį stengėsi sutelkti į dešimtį egzamino klausimų, gulinčių ant suolo, tačiau mintys sukosi ne apie anglų kalbos ir literatūros kursą, išeitą pirmaisiais aukštesniojo vidurinio mokslo metais, o apie Eliją. Ji jautė to vaikinuko įdėmų žvilgsnį, smingantį jai į veidą, ant skruosto jautė jo šilumą ir suprato, kad paraudo.

Susikaupk, Alisa!

Kitas klausimas buvo suteptas rotatoriaus, ir jai teko gerokai prisimerkti, kad įskaitytų žodžius.

Čarlzas Dikensas dažnai parenka vardus, atitinkančius jo herojų savybes. Pateikite keletą pavyzdžių ir apibūdinkite, kodėl tie vardai tinka tiems herojams.

Alisa kramtė pieštuką, bandydama suregzti atsakymą. Tačiau ji neįstengė mąstyti, kai *jis* sėdėjo kitame suole ir taip arti, kad jautė nuo jo sklindantį pušinio muilo ir medžio dūmų kvapą. Vyriški kvapai. Dikensas, Dikensas, ar gali rūpėti Čarlzas Dikensas ir Nikolas Niklbis, ir nuobodus anglų literatūros kursas, kai į ją žiūri žavingas Elijas Lenkas? Vaje, jis *toks* gražus su tais juodais plaukais ir mėlynomis akimis. Tonio Kertiso akys. Pirmą kartą išvydusi Eliją, taip ir pagalvojo: jis atrodė lygiai kaip Tonis Kertisas,

kurio gražutis veidas švietė iš jos mėgstamų žurnalų *Modern Screen* ir *Photoplay* puslapių.

Ji palenkė galvą, kad veidą pridengtų plaukai, ir pro šviesių sruogų uždangą vogčiomis dirstelėjo į šoną. Pajuto smarkiai suplakant širdį, kai įsitikino, kad jis iš tikrųjų žiūri į ją, ir visiškai ne niekinamai kaip visi kiti mokyklos berniukai — tie bjaurūs bernai, per kuriuos ji jautėsi menka ir buka. Kurių pajuokiamų šnabždesių niekada negalėjai nugirsti: taip tyliai kuždėjosi, kad nė vienas žodelis neatskrisdavo iki jos. Be abejonės, jie šnibždėjosi apie ją, kadangi tuo metu visada į ją žiūrėdavo. Tie patys bernai, kurie ant jos rakinamos spintelės buvo prilipdę karvės fotografiją, kurie baubdavo, jeigu jai tekdavo koridoriuje prie įėjimo prasmukti pro juos. Tačiau Elijas — jis visiškai kitaip žiūrėjo. Deginančiomis akimis. Kino žvaigždės akimis.

Ji lėtai pakėlė galvą ir grįžtelėjo, šį kartą žvelgdama ne pro pridengiantį plaukų šydą, bet atvirai pripažindama jo žvilgsnį. Elijo egzaminų rašomasis darbas jau buvo baigtas ir apverstas, pieštukas padėtas ant suolo. Dabar visas dėmesys sutelktas į ją, ir nuo to žvilgsnio apžavų Alisa vos galėjo atgauti kvapą.

Aš jam patinku. Žinau. Jam patinku.

Jos ranka pakilo prie kaklo, prie palaidinukės viršutinės sagos. Pirštai slydo oda, palikdami karštą juostą. Alisa prisiminė tirpdantį Tonio Kertiso žvilgsnį, įsmeigtą į Laną Turner, — nuo tokio žvilgsnio bet kuriai panelei atimtum žadą ir sulinktų keliai. Po tokio žvilgsnio neišvengiamai sekdavo bučinyš. Kaip tik tada filmai ir nutrūkdavo. Kodėl taip atsitikdavo? Kodėl visada ekraną apraukdavo migla, kai tą akimirką labiausiai norėjosi pamatyti...

— Laikas baigėsi, mokiniai! Prašau atiduoti savo darbus.

Alisos dėmesys vėl staiga nukrypo į suolą, į rotatoriumi nukopijuotas rašomojo darbo užduotis, kur į pusę klausimų vis dar

nebuvo atsakyta. O, ne. Kur pradingo visas laikas? Ji žinojo šituos atsakymus. Jai tereikėjo vos kelių minučių...

— Alisa. Alisa!

Ji pakėlė galvą ir pamatė ištiestą ponios Meriveder ranką.

— Ar negirdėjai, ką sakiau? Laikas atiduoti darbą.

— Bet aš...

— Be atsikalbinėjimų. Tau reikia pradėti *klausytis*, Alisa.

Ponia Meriveder pastvėrė Alisos egzamino užduotis ir nuėjo tarpueiliu. Nors Alisa vos girdėjo murmesį, tačiau suprato — čia pat už jos sėdinčios panelės laidė liežuvius apie ją. Atsigręžusi pamatė, kad jos sėdi sukišusios galvas, prisidengusios rankomis burnas, slopindamos kikenimus. *Alisa supranta iš lūpų judesių, kas sakoma, todėl neleiskime jai pamatyti, kad apie ją šnekame.*

Dabar juokėsi ir keli berniokai, rodydami į ją pirštais. Kas čia taip juokinga?

Alisa dirstelėjo žemyn. O siaube, viršutinė jos palaidinukės saga buvo iškritusi, o kraštai plačiai atsilapoję.

Suskambėjo skambutis, skelbdamas pamokos pabaigą.

Alisa pasičiupo kuprinę ir prisiglaudusi prie krūtinės išbėgo. Ji nedrįso niekam pažvelgti į akis, ėjo nuleidusi galvą, rydama kylančias ašaras. Paskui metėsi į tualetą ir užsirakino vienoje kabinoje. Kol ėjo kitos panelės, stovėjo ir juokėsi, dabinosi priešais veidrodžius, Alisa tūnojo už užšautų durų. Suuodė visus jų kvėpalus, jautė, kaip varstant duris plūsteli oras. Tos puikios panelės su savo naujutėliais megztiniais ir šalikais. Joms niekada neišbyra sagos, jos niekada neateina mokyklon apsirergusios padėvėtais sijonais ir apsiavusios bateliais su kartoniniais padais.

Dinkite. Greičiau visos dinkite.

Pagaliau durys liovėsi varstyti.

Prisispaudusi prie tualetu kabinos durų, Alisa įtemptai klausė-

si, ar ko nors neliko viduje. Pro tarpą nesimatė, kad kas stovėtų prie veidrodžio. Tik tada ji išslinko iš patalpos.

Vestibiulis taip pat buvo tuščias, visi išsiskirstę po namus. Niekas jos nebekamuos. Gynybiškai susikūprinusi ji ėjo ilgu koridoriu pro apdaužytas rakinamas spinteles ir plakatus, skelbiančius Helovino šokių vakarą po dviejų savaitių. Vakara, į kurią ji tikrai neis. Tebedegino ir turbūt visada degins pažeminimas, patirtas praėjusios savaitės šokių vakare. Dvi valandas išstovėjo viena prie sienos, laukdama, vildamasi, kad koks nors berniokas pakvies šokti. Vienas pagaliau prisitatė, bet ne šokiui. Staiga pasilenkęs apvėmė jai batelius. Daugiau jai nereikėjo jokių šokių. Šitame miestelyje ji išgyveno tiktai du mėnesius ir jau troško, kad mama susipakuotų daiktus ir vėl pajudėtų, išsivežtų kur nors, kur galėtų viską pradėti iš naujo. Kur pagaliau viskas būtų kitaip.

Tik niekada kitaip nebūna.

Alisa išėjo pro mokyklos paradines duris į rudeniškos saulės nutviekstą kiemą. Palinkusi prie dviračio taip įniko į jo užraktą, kad negirdėjo žingsnių. Tiktai tada, kai jai ant veido krito šešėlis, suvokė šalia stovint Eliją.

— Sveika, Alisa.

Ji taip staiga pašoko, kad dviratis nutarškėjo ant šono. O Dieve, kokia ji idiotė. Kaip galėjo jam pasirodyti tokia netašyta?

— Buvo nelengvas egzaminas, ar ne?

Jis kalbėjo lėtai, aiškiai. Dar vienas Elijo bruožas, kuris Alisai patiko: kitaip negu kitų vaikų, jo balsas visada aiškus, nesuveltas. Ir visuomet jai leisdavo matyti savo lūpas. Žino mano paslaptį, pagalvojo ji. Ir vis tiek nori būti mano draugu.

— Tai ar į visus klausimus atsakei? — paklausė Elijas.

Alisa pasilenkė pakelti dviračio.

— Aš žinojau atsakymus. Tik pritrūko laiko. — Atsitiesusi su-

gavo jo žvilgsnį, nukrypusį į jos palaidinukę. Į tą plyšį, kuris atsirado iškritus sagai. Ji paraudo ir sukryžiuo ant krūtinės rankas.

— Aš turiu segtuką, — pasakė jis.

— Ką?

Elijas įkišo į kišenę ranką ir ištraukė segtuką.

— Man visada ištrūksta sagos. Būna lyg ir nesmagu. Eikš, susegsiu.

Ji sulaukė kvėpavimą, kai jis prisilietė prie palaidinukės. Vos suvaldė drebulį, kai jo pirštas palindo po medžiaga, ją susegdamas. Ar jis jaučia, kaip daužosi mano širdis? — galvojo Alisa. — Ar suprantu, kad mane svaigina jo prisilietimas?

Kai Elijas atsitraukė, užgniaužtas oras išsiveržė. Ji pažiūrėjo žemyn ir pamatė, kad plyšys gražiai užsklęstas.

— Geriau? — paklausė jis.

— O. Taip! — Ji patylėjo, kad nusiramintų. Karališkai oriai ištare: — Ačiū, Elijau. Tu labai dėmesingas.

Praėjo minutė. Medyje kranksėjo varnos, o viršūnėje šakos tarsi liepsnojo, apimtos rudeninių lapų ugnies.

— Kaip manai, gal galėtum man kai kuo padėti, Alisa? — paklausė jis.

— Kuo?

O, kvailas, kvailas atsakymas. Reikėjo pasakyti — taip! Taip, dėl tavęs, Elijau Lenkai, viską padarysiu.

— Vykdaau vieną biologijos projektą. Man reikia partnerio, kad padėtų jį atlikti, ir nežinau, ko dar galėčiau paprašyti.

— Koks tas projektas?

— Parodysiu. Turėsime nuvažiuoti iki mano namų.

Jo namų. Alisai dar niekada neteko būti berniuko namuose.

Ji linktelėjo galvą.

— Man tiktai reikės užvežti namo knygas.

Elijas ištraukė iš stovo savo dviratį. Beveik tokį pat apdaužytą

kaip ir jos, aprūdijusiais purvasaugiais, apsilupusiu sėdynių viniplas-tu. Tas senas dviratis dar labiau juos suartino. Esame tikra pora. To-nis Kertisas ir aš.

Jie pirmiausia užsuko į jos namus. Alisa nepakvietė jo užėti: per daug drovėjosi, kad pamatys aptriušusius baldus, nuo sienų besi-lupančius dažus. Pati greitai įbėgo į vidų, nušveitė ant virtuvės stalo kuprinę ir išbėgo.

Tikra nelaimė, kad ir brolio šuo Badis išlėkė kartu. Vos tik ji pravėrė paradines duris, pro jas akimirksniu išnėrė juoda su baltu dėmė.

— Badi! — riktelėjo ji. — Greičiau grįžk!

— Nelabai klauso, ar ne? — paklausė Elijas.

— Nes yra kvailas šuo. *Badi!*

Sargis atsisuko, pavizgino uodegą ir nubidzeno keliu.

— A, nesvarbu, — tarė Alisa. — Grįš, kai užsimanys. — Ji užsėdo ant savo dviračio. — Tai kur tu gyvenai?

— Horizonto gatvės viršuje. Teko ten kada nors būti?

— Ne.

— Iš dalies reikia ilgai važiuoti į kalną. Manai, pajėgsi?

Ji linktelėjo galvą. *Dėl tavęs viską galiu padaryti.*

Jiedu numynė nuo jos namų. Alisa galvojo, kad Elijas pasuks į Pagrindinę gatvę, pro pieno kokteilių barą, kur amžinai būriuojasi vaikai, po pamokų susirinkę prie automatinio patefono ir pagurkš-noti gazuoto gėrimo. Jie matys mus važiuojančius, galvojo ji, ir argi panelės neplaks liežuviais? Štai traukia Alisa su mėlynakiu Eliju.

Tačiau jis nevažiavo Pagrindine gatve. Pasuko į Cikadų gatvelę, kur beveik nebuvo namų, matėsi tik kelių įmonių galinės sienos ir automobilių stovėjimo aikštelė konservų fabriko „Neptūno dova-nos“ darbuotojams. Et, gerai. Argi ji nevažiuoja drauge su juo? Ir gana arti už jo, kad matytų, kaip pumpuoja jo šlaunys, kaip ant sėdynės pūpsu užpakalis.

Elijas grįžtelėjo, juodi plaukai šokčiojo vėjyje.

— Gerai sekasi, Alisa?

— Puikiai.

Nors, tiesą sakant, jau trūko oro, kadangi jie išvažiavo iš gyvenvietės ir dabar pradėjo kilti į kalną. Elijas kasdien važinėja Horizonte įkalnėn, todėl įpratęs prie jos, neatrodė, kad būtų pridusęs, kojos judėjo kaip galingi stūmokliai. Tačiau ji švokštė irdamasi į priekį. Dėmesį patraukė šmėstelėjęs kailiukas. Dirstelėjusi į šoną, Alisa pamatė, kad Badis neatsilieka nuo jų. Atrodė irgi nusivaręs, liežuvis nukaręs, besistengiant spėti kartu su jais.

— Eik namo!

— Ką sakei? — grįžtelėjo Elijas.

— Čia vėl tas kvailas šuo, — ištarė ji dusdama. — Nė nemano atsitraukti. Jis... jis pasiklys.

Alisa rūščiai žvilgtelėjo į Badį, tačiau šunelis ramiausiai bidzeno šalia jos, šuniškai linksmai nusiteikęs. Na, ir varyk pirmyn, pagalvojė. Nusikalk. Man nerūpi.

Jiedu mynė toliau į kalną, kelias darė nedidelius vingius. Pro medžius šmėkščiojo toli apačioje esantis Foks Harboras, popietės saulėje vanduo atrodė kaip išlietas varis. Paskui medžiai pradėjo tankėti, ir matėsi tiktai miškas, skęstantis nuostabiose raudonose ir oranžinėse spalvose. Prieš akis vingiavo lapais nuklotas kelias.

Kai Elijas pagaliau sustojo, Alisos kojos buvo taip nuvargusios, kad ji vos galėjo išstovėti netirtėdama. Badžio nesimatė, ji tiktai vylėsi, kad šuo sugebės rasti kelią namo, nes pati nemanė eiti jo ieškoti. Tik ne dabar, kai čia pat stovėjo Elijas švytinčiomis akimis ir jai šypsojosi. Jis atrėmė savo dviratį į medį ir užsimetė ant peties knygu krepšį.

— O kur tavo namas? — paklausė ji.

— Ten, kur ta įvažė.

Jis parodė tolyn į kelią, kur ant stulpelio matėsi aprūdijusi pašto dėžutė.

— Mes neisime į tavo namus?

— Ne, šiandien mano pusseserė sunegalavo ir liko namie. Visą naktį vėmė, todėl geriau ten neiti. Šiaip ar taip, mano projektas čia, miške. Palik dviratį. Reikės eiti pėsčiomis.

Ji atrėmė savo dviratį šalia jo ir nužingsniavo iš paskos, kojos vis dar tirtėjo nuo ilgo mynimo į kalną. Jiedu patraukė į mišką. Medžiai buvo tankiai suaugę, žemė storai nuklota lapais. Alisa ryžtingai sekė įkandin jo, vaikydamą nuo savęs uodus.

— Tai tavo pusseserė gyvena su jumis? — paklausė ji.

— Taip, pernai atvažiavo paviešėti. Spėju, kad liko visam laikui. Neturi daugiau kur dėtis.

— Tavo tėvai ne prieš?

— Turiu tik tėtį. Mama mirusi.

— O.

Ji nežinojo, ką pasakyti. Galų gale sumurmėjo paprastą „užjaučiu“, bet atrodė, kad Elijas nenugirdo. Atžalynas sutirštėjo, gervuogės draskė nuogas kojas. Alisa nebespėjo kartu eiti. Jis traukė kažin kur priekyje, palikęs ją tampytis su sijonu, užsikabinusiu už gervuogių stiebų.

— Elijau!

Jis neatsiliepė. Judėjo pirmyn kaip koks drąsus tyrinėtojas, permetęs per petį savo krepšį su knygomis.

— Palauk!

— Tai nori pamatyti ar ne?

— Taip, bet...

— Tada *eikš*.

Ją išgąsdino toks aštrus nepakantus balsas. Elijas stovėjo už kelių jardų atsigręžęs į ją, matėsi sugniaužti kumščiai.

— Gerai, — nuolankiai ištarė ji. — Ateinu.

Dar už keleto jardų staiga atsivėrė proskyna. Alisa pamatė senus akmeninius pamatus: tik tiek tebuvo likę iš kadaise čia stovėjusio gyvenamojo namo. Elijas atsigręžė į ją, veidas išmargintas popietės šviesos.

— Jis kaip tik čia, — pasakė jis.

— Kas — čia?

Elijas pasilenkė ir nutempė į šalį dvi lentas, atidengdamas gilią duobę.

— Pažiūrėk, — paliepė. — Kasiau ją tris savaites.

Alisa lėtai prisiartino prie iškasos ir pažiūrėjo į vidų. Popietės šviesa skendo už medžių, ir duobės dugnas liko šešėlyje. Įžiūrėjo prikritusių lapų sluoksni. Pačiu duobės kraštu rangėsi virvė.

— Čia spąstai meškai ar kas?

— Galėtų būti ir taip. Jeigu ją užkločiau šakomis, paslėpčiau angą ir galėčiau daug ką pagauti. Netgi elnią. — Elijas parodė į kiaurymę. — Pažiūrėk, matai jį?

Ji pasilenkė arčiau. Gilumoje kažkas neryškiai matėsi: po išsibarsčiusiais lapais bolavo kažkokios karnos.

— Kas ten yra?

— Tai mano projektas.

Jis paėmė virvės galą ir patraukė.

Duobės dugne sušnarėjo, sujudėjo lapai. Alisa stebėjo, kaip įsitempė virvė, kaip Elijas pradėjo kažką traukti iš gilumos. Pintinėlė. Jis iškėlė ją ir padėjo ant žemės. Nubraukus lapus pasimatė, kas bolavo duobės dugne.

Maža kaukolė.

Jis nukrapštė lapus, atidengdamas juodo kailio kuokšteliu ir ilgus plonyčius šonkaulius. Gumbuotą stuburą. Kojų kaulai glėžni kaip vytelės.

— Tik pagalvok! Jis net nebesmirda, — kalbėjo Elijas. — Išbuvo ten jau beveik septynis mėnesius. Kai paskutinį kartą tikrinau,

dar buvo mėsos. Gražu, kaip net ta dingsta. Pradėjo tikrai greitai pūti, kai gegužės mėnesį atšilo.

— Kas čia toks?

— Negi nepažįsti?

— Ne.

Jis paėmė už kaukolės, sukėlė ją ir atskyrė nuo stuburo. Alisa krūptelėjo, kai Elijas metė ant jos tą galvą.

— Ne! — suspiegė ji.

— Miau!

— Elijau!

— Na, juk tu klausei, kas čia toks.

Alisa spoksojo į tuščias akiduobes.

— Katė?

Elijas ištraukė iš kuprinės parduotuvės maišelį ir pradėjo į jį kišti kaulus.

— Ką tu darysi su tais griaučiais?

— Čia mano gamtos mokslų projektas. Nuo kačiuko iki griaučių — per septynis mėnesius.

— Iš kur gavai tą katę?

— Radau.

— Tiesiog *radai* negyvą katę?

Jis pakėlė galvą. Mėlynos akys švytėjo. Bet tai jau buvo nebe Tonio Kertiso akys: šitos akys ją baugino.

— Kas sakė, kad ji buvo negyva?

Staiga Alisos širdis pradėjo daužytis. Ji žengė atgal.

— Žinai, manau, kad jau turiu važiuoti namo.

— Kodėl?

— Namų darbai. Turiu atlikti namų darbus.

Elijas pakilo, labai lengvai pašoko. Šypsena iš akių dingo, dabar matėsi, kad jis slapta kažką rezga.

— Aš... pasimatysime mokykloje, — išlemeno Alisa.

Ji traukėsi atgal, dairydamosi į kairę, į dešinę, tačiau kad ir kur žiūrėjo, visur driekėsi miškas. Iš kurios pusės jie atėjo? Kur link dabar eiti?

— Bet tu ką tik atėjai, Alisa, — pasakė jis.

Elijas rankoje kažką laikė. Tik tada, kai iškėlė virš savo galvos, ji pamatė, kas ten buvo.

Akmuo.

Smūgis Alisą parklupdė. Ji susirietė ant žemės, akyse beveik ap-temo, kojos, rankos nutirpo. Jokio skausmo, tik buvo pakirsta minties, kad Elijas jai trenkė. Alisa pradėjo šliaužti, bet nematė, kur slinko. Paskui Elijas griebė ją už kulkšnių ir trūktelėjo atgal. Nutvėręs už kojų vilko, ji veidu arė žemę. Bandė spardyti, išsilaisvinti, bandė rėkti, bet burna prisivėlė žemių, šakelių. Jis vilko ją prie duobės. Vos tik jos kojos nusviro pro duobės kraštą, Alisa stvėrėsi už medelio, laikėsi įsikibusi virš tos skylės.

— Paleisk, Alisa, — įsakė jis.

— Ištrauk mane! Ištrauk!

— Sakiau, *paleisk*.

Elijas pakėlė akmenį ir trenkė jai per plaštaką.

Alisa suspiegė, pirštai atsigniauzė. Nuslydo į duobę, nusileido ant sausų lapų.

— Alisa. Alisa.

Apstulbusi nuo kritimo ji pažiūrėjo aukštyn į dangaus properšą ir pamatė jo galvos kontūrus: buvo pasilenkęs, spoksojo į ją.

— Kodėl taip darai? — kūkčiojo ji. — *Kodėl?*

— Čia nėra nieko asmeniško. Tiktai noriu pažiūrėti, kiek tai užtruks. Kačiukui reikėjo septynių mėnesių. Kaip manai, kiek tau reikės?

— Šitaip negali elgtis!

— Viso labo, Alisa.

— Elijau! *Elijau!*

Ant angos užslinko lentos, užtemdydamos šviesos ratą. Dangaus nebesimatė. Čia tikrai nieko rimto, galvojo ji. Jis juokauja. Paprasčiausiai nori pagąsdinti. Palaikys mane kelias minutes, paskui sugrįš ir ištrauks. Žinoma, sugrįš.

Paskui ant duobės dangčio pasigirdo kažkoks dunksėjimas.
Akmenys. Jis krauna ant viršaus akmenis.

Alisa atsistojo ir pabandė kopti aukštyn. Apčiuopė sausą virkščių kuokštą, bet jis tuojau pat subyrėjo rankose. Kabinosi nagais į žemes, tačiau nebuvo į ką įsitverti, neištengė pakilti nė kelių colių, tuoj pat slydo atgal. Tamsą perskrodė jos spieгимas.

— Eliauj! — klykė ji.

Vienintelis atsakas — akmenų dunksėjimai į lentas.

. . . . . 1 . . . . .

*Pesez le matin que vous n'irez peut-être pas jusqu'au soir,
Et au soir que vous n'irez peut-être pas jusqu'au matin.*
Žinok kiekvieną rytą, kad gali neišgyventi tos dienos,
Ir kiekvieną vakarą, kad gali neišgyventi tos nakties.

— PARYŽIAUS KATAKOMBOSE IŠGRAVIRUOTA LENTELĖ

Ant įmantriai sudėliotų šlaunikaulių ir blauzdikaulių sienos blizgėjo kaukolių eilė. Nors buvo birželis ir ji žinojo, kad Paryžiaus gatvėse, šešiasdešimt pėdų virš jos, švietė saulė, daktarė Mora Ailz šurpo eidama blausiu koridoriumi, kurio pasieniai beveik iki pat lubų buvo nukloti žmonių palaikais. Ji buvo susidūrusi — netgi artimai — su mirtimi ir nesuskaičiuojamą daugybę kartų žiūrėdavo jai į akis prie savo skrodimo stalo, tačiau šios parodos mastas, gausybė kaulų, sukrautų šiame tunelių tinkle po Šviesos miestu, pribloškė. Vieno kilometro ekskursija aprėpė tikrai nedidelę katakombų dalį. Į gausybę šalutinių tunelių ir kaulais užpildytų ertmių, kurių tamsios angos gundomai žiojėjo už užrakintų vartų, turistams eiti draudžiama. Čia ilsėjosi šešių milijonų paryžiečių palaikai, šių žmonių veidus kadaise glostė saulė, jie alko ir troško, ir mylėjo, jautė krūtinėse plakančias širdis, oro srautą, plūstantį į plaučius ir iš jų. Jie niekada nenumanė,

kad vieną dieną jų kaulai bus iškasti iš jų poilsio vietų kapinėse ir perkelti į šį niūrų miesto požemių urvą.

Kad vieną dieną jie bus išstatyti parodai ir į juos žiopsos minios turistų.

Prieš pusanthro šimtmečio, kai Paryžiaus kapinės buvo taip perpildytos, kad nenumaldomam mirusiųjų laidojimui trūko vietos, kaulus iškasė ir perkėlė į milžiniškas kalkakmenių karjerų erdves, kurios daugelio jau seniai pamirštos plytėjo giliai po miestu. Kaulus pervežantys darbininkai jų bet kaip nesumetė į krūvas, bet savo šiurpią užduotį atliko sumaniai, kruopščiai išdėliodami juos ir sukurdami ornamentines kompozicijas. Kaip įnoringi mūrininkai jie suformavo aukštas sienas — dekoravo jas kaukolių ir ilgų kaulų eilėmis, suteikė dūlėjimui menišką išraišką. Ir prikabino lentelių su išgraviruotomis liūdnomis citatomis, primenančiomis šių koridorių lankytojams, kad Mirtis nepasigaili nė vieno.

Moros dėmesį patraukė viena lentelė, ir ji stabtelėjo turistų sraute, norėdama perskaityti užrašą. Kol vargo, bandydama išversti žodžius ir stengdamasi prisiminti menkas, mokykloje įgytas prancūzų kalbos žinias, pasigirdo ne vietoje blausiais koridoriais nuaidėjęs vaikų juokas ir vyriškio šniaukrojimas teksasietišku akcentu, kai jis bambėjo savo žmonai:

— Ar tu gali patikėti šita vieta, Šeri? Man varo prakeiktą baimę...

Teksasiečių pora nuėjo, jų balsai ištirpo tyloje. Kurį laiką Mora stovėjo viena toje salėje, kvėpdama į save šimtmečių dulkes. Blausioje tunelio šviesoje kaukolės dengė ant jų vešintys žalsvo atspalvio pelėšiai. Vienos kaukolės kaktoje tarsi trečioji akis žiojėjo kulkos padaryta skylė.

Žinau, kaip tu mirei.

Tunelio vėsa įsismelkė į jos pačios kaulus. Tačiau Mora nepajudėjo, pasiryžusi išversti tą užrašą, sutramdyti siaubą, spręsdama

niekam nereikalingą galvosūkį. Nagi, Mora. Trejus metus mokykloje kalei prancūzų kalbą ir negali šito įkąsti? Tai buvo savęs išbandymas, trumpam atsikračius minčių apie mirtingumą. Paskui žodžiai įgavo prasmę, ir kraujas sustingo gyslose...

Laimingas tas, kuriam amžinai muša jo mirties valanda ir kuris kiekvieną dieną yra pasirengęs mirčiai.

Staiga ji pajautė tylą. Nesigirdėjo jokių balsų, jokių aidinčių žingsnių. Apsisuko ir išėjo iš tos niūrios salės. Ir kaip ji šitaip toli atsiliko nuo kitų turistų? Liko šiame tunelyje viena su numirėliais. Pagalvojo apie netikėtai dingusią šviesą, apie klaidžiojimą visiškoje tamsoje, pametus kelią. Jai teko girdėti apie prancūzus darbininkus, kurie prieš šimtą metų pasiklydo katakombose ir mirė iš bado. Mora paspartino žingsnį, norėdama pasivyti kitus, vėl grįžti į gyvųjų būrį. Jautėsi, kaip šituose tuneliuose per arti prisiglaudžia Mirtis. Atrodė, kad kaukolės pasipiktinusios žiūri į ją, šešių milijonų choras ją plūsta už iškrypusį smalsumą.

Kadaise buvome tokie pat gyvi, kaip ir tu. Manai, kad išvengsi tokios ateities, kurią čia regi?

Pagaliau išnirusi iš katakombų į saulės nutviekstą *Rue Remy Dumoncel*, Mora giliai kvėpė oro. Bent kartą džugino transporto užesys, minios spūstis, tarsi jai ką tik būtų suteikta dar viena galimybė gyventi. Spalvos atrodė ryškesnės, veidai draugiškesni. Mano paskutinė diena Paryžiuje, pagalvojo ji, ir tik dabar iš tikrųjų įvertinu šio miesto grožį. Beveik visą praėjusią savaitę Mora praleido įstrigusi susirinkimų salėse: dalyvavo Tarptautinėje teismo medicinos ekspertų konferencijoje. Likdavo taip mažai laiko įžymybėms apžiūrėti, ir netgi konferencijos organizatorių surengtos ekskursijos buvo susijusios su mirtimi ir liga: Medicinos muziejus, senoji operacinė.

Katakombos.

Kaip ironiška, kad iš visų prisiminimų, kuriuos Mora parsiveš iš Paryžiaus, ryškiausi bus apie žmonių palaikus. Tai nėra sveika, galvojo Mora, sėdėdama lauke prie kavinės ir gardžiuodamasi paskutiniu ekspreso kavos puodeliu ir pyragaičiu su braškėmis. Po dviejų dienų vėl stovėsiu savo autopsijos kambaryje, nerūdijančio plieno apsupty, užsislendusi nuo saulės šviesos. Kvėpuosiu tiktai šaltu filtruotu oru, sklindančiu iš ventiliacijos angų. Ši diena išliks atmintyje kaip rojus.

Ji stengėsi įsiminti įspūdžius. Kavos kvapą, sviestinio pyragaičio skonį. Dabitiškai apsirengusius verslininkus su prie ausų prispaustais mobiliaisiais telefonais, pinkliai sumegztus šalikėlius, plazdenančius aplink moterų kaklus. Mora fantazavo, audė mintį kaip tikriausiai kiekvienas Paryžiuje apsilankęs amerikietis: kas būtų, jeigu neišskrisčiau? Tiesiog likusį savo gyvenimą sėdėčiau šioje kavinėje, būčiau šiame nuostabiame mieste?

Tačiau galų gale ji pakilo nuo stalo ir susistabdė taksi, kad nuvežtų į oro uostą. Galiausiai atsiplėšė nuo savo fantazijos, nuo Paryžiaus, bet pasižadėjusi sau kada nors sugrįžti. Tiktai nežinojo kada.

Jos skrydį atidėjo trims valandoms. Tas tris valandas galėjau praleisti vaikštinėdama palei Seną, irzo Mora, sėdėdama Šarlio de Golio oro uoste. Galėjau tris valandas bastytis po *Marais* kvartalą arba pašniukštinėti po *Les Halles*. O dabar įstrigo oro uoste, ir dar taip prigrūstame keleivių, kad nerado kur atsistėti. Kai pagaliau įlipo į „Air France“ lėktuvą, jautėsi nuvargusi ir visiškai sudirgusi. Taurė vyno ir skrydžio patiekalas ją panardino į gilų, be sapnų miegą.

Pabudo tiktai lėktuvui pradėjus leistis Bostone. Galva plyšo, besileidžianti saulė tvieskė į akis. Skausmas dar labiau sustiprėjo stovint bagažo salėje ir žiūrint, kaip ant juostos vienas po kito slenka lagaminai, ir vis ne jos. O vėliau, laukiant eilėje prašymui dėl dingusio lagamino paduoti, galva įsiskaudo tiesiog veriamai. Kai pagaliau

įsėdo į taksi tiktai su savo rankiniu bagažu, jau buvo sutemę. Mora tenorėjo karštos vonios ir didelės „Advil“* dozės. Susmukusi ant sėdynės ji vėl nugrimzdo į miegą.

Pažadino staigus automobilio stabdymas.

— Kas čia darosi? — išgirdo vairuotojo balsą.

Sukrutusi pažvelgė apsiblaususiomis akimis į žybsinčias mėlynas švieses. Prireikė geros minutės įsisąmoninti, į ką žiūrėjo. Suvokė, kad jie jau buvo įsukę į jos gatvę, ir Mora iš karto atsitiesė, sunerimusi dėl atsivėrusio vaizdo. Stovėjo keturi Bruklino policijos automobiliai, tamsą varpė ant jų stogų įtaisyti švyturėliai.

— Atrodo, atsitiko kažkas rimta, — pasakė vairuotojas. — Čia jūsų gatvė, taip?

— Ir kaip tik ten mano namas. Kvartalo viduryje.

— Kur stovi visi policijos automobiliai? Manau, jie mūsų nepraleis.

Tarsi patvirtindamas taksisto žodžius, prisiartino patrulis ir pamėjo ranka, kad jie apsisuktų.

Taksistas iškišo pro langą galvą.

— Čia yra keleivė, kurią turiu išleisti. Ji gyvena šitoje gatvėje.

— Labai gaila, drauguži. Visas kvartalas užtvertas.

Mora palinko į priekį ir pasakė vairuotojui:

— Gerai, aš čia išlipsiu.

Ji susimokėjo, čiupo savo rankinį bagažą ir išlipo iš taksi. Ką tik Mora buvo visiškai atbukusi ir suglebusi, o dabar net šilta birželio naktis atrodė įsielektrinusi nuo įtampos. Ji patraukė šaligatviu ir kas žingsnį vis labiau nervinosi, artėdama prie susibūrusių stebėtojų, matydama visus tuos tarnybinius automobilius, sustatytus priešais jos namą. Gal kas atsitiko jos kaimynams? Mintyse praskriejo daugybė pasibaisėtinų galimybių. Savižudybė. Žmogžudystė. Pagalvojo

* Ibuprofenas.

apie nevedusį automatikos inžinierių poną Telaškina, kuris gyveno gretimame name. Argi jis neatrodė ypač prislėgtas, kai matė jį pasuktinį kartą? Pagalvojo ir apie kitoje pusėje gyvenančias Lili bei Siuzaną, dvi lesbietes teisininkes, kurios galėjo daug kam tapti taikiniu dėl savo agitacijos už homoseksualų teises. Tačiau Mora jau pastebėjo jas, stovinčias minios pakraštyje gyvas ir sveikas, tad mintys vėl sugrižo prie pono Telaškino, kurio tarp smalsuolių nesimatė.

Lili dirstelėjo į šoną ir pamatė ateinančią Morą. Ji nepamojo, o tiesiog įbedė į ją akis ir nepratardama nė žodžio stipriai bakstelėjo Siuzanai. Siuzana atsisuko į Morą ir išsižiojusi sustingo. Dabar ir kiti kaimynai atsigrėžė, visų veidai atrodė apstulbę.

Kodėl jie žiūri į mane? Mora nieko nesuprato. Ką aš padariau?

— *Daktarė Ailz?* — Bruklino patrulis spoksojo į ją. — Čia... čia *jūs*, taip? — paklausė.

Na, labai kvailas klausimas, pamanė ji.

— Ten mano namas. Kas čia vyksta, policininke?

Patrulis stipriai pūstelėjo iškvėpdamas.

— Mm... manau, verčiau eikite su manimi.

Jis paėmė Morą už rankos ir nusivedė pro susispietusius žmones. Kaimynai rimtais veidais prasiskyrė, tarsi praleisdami myriop pasmerkta kalinį. Jų tylėjimas atrodė nykus, vienintelius garsus skleidė traškančios policijos radijo stotelės. Jiedu priėjo geltoną policijos juosta, pririštą prie stulpelių, kurių keli buvo įbesti priekiniame pono Telaškino kiemelyje. Morai staiga šovė į galvą visiškai kvaila mintis: *Jis didžiujasi savo veja ir bus tikrai nepatenkintas*. Patrulis kilstelėjo juosta, ir ji pralindusi atsidūrė, kaip jau suvokė, nusikaltimo vietoje.

Suprato, kad tai nusikaltimo vieta, nes jos centre išvydo pažįstamą figūrą. Nors jas skyrė veja, Mora atpažino Žmogžudysčių tyrimo skyriaus detektyvę Džeinę Ricoli. Jau aštuntą mėnesį neščia ir apsirengusi kelnėtu kostiumu smulkutė Ricoli atrodė kaip prinokusi

kriaušė. Jos atvykimas čia buvo dar viena gluminanti detalė. Ką Bruklina, jos jurisdikcijai nepriklausančioje teritorijoje, veikė Bostono detektyvė? Ricoli nematė ateinančios Moros, nes tuo metu žvelgė į automobilį, stovintį prie šaligatvio krašto priešais pono Telaškino namą. Aiškiai susisielėjusi ji purtė galvą, tamsios garbanos kaip visada netvarkingai šokčiojo.

Pirmas Morą pastebėjo Ricoli partneris detektyvas Baris Frostas. Jis trumpai į ją žvilgtelėjo ir nusuko akis, paskui staiga jo perbąlęs veidas vėl grįžtelėjo, ši kartą įdėmiai įsižiūrėdamas. Ir be žodžių tįmptelėjo savo partnerės ranką.

Ricoli visiškai sustingo, mėlyni policijos automobilio švyturėlių blyksniai išryškino jos veide atsispindinčią nuostabą. Lyg apimta transo, ji pradėjo pėdinti Moros link.

— Daktare? — tyliai ištare Ricoli. — Čia tu?

— O kas tokia galėčiau būti? Kodėl visi šito manęs klausinėja? Kodėl visi taip žiūrite į mane, lyg būčiau vaiduoklis?

— Nes... — Ricoli balsas užlūžo. Papurtė galvą, krestelėdama susivėlusias garbanas. — Jėzau. Akimirką pagalvojau, kad tu ir *esi* vaiduoklis.

— Ką?

Ricoli nususuko ir šūktelėjo:

— Tėve Brofi?

Mora nė nepastebėjo, kad aptvertoje teritorijoje nuošaliai stovėjo kunigas. Dabar jis išniro iš patamsio, ant kaklo pasimatė baltos pakaklaitės juostelė. Paprastai gražus jo veidas buvo ištįsęs, šokiruotas. *Kodėl čia atsidūrė Danielis?* Kunigas nekviečiamas į nusikaltimo vietą, nebent paprašo aukos šeima. Jos kaimynas ponas Telaškinas ne katalikas, bet žydas. Jam nereikėtų kviesti kunigo.

— Gal malonėtumėte nuvesti ją į namą, tėve? — paprašė Ricoli.

Mora paklausė:

— Ar kas nors man pasakys, kas čia darosi?

— Eik į vidų, daktare. Prašau. Vėliau paaiškinsime.

Mora pajuto, kaip Brofio ranka apkabino ją per liemenį, o tvirtas glėbys aiškiai rodė, kad dabar jai nederėtų priešintis. Kad turi paprasčiausiai paklusti detektyvės nurodymui. Ji leidosi vedama prie savo namo durų ir pajuto slaptingą virpulį, sukeltą tokio artimo jų sąlyčio bei prigludusio kūno šilumos. Jo buvimas šalia taip veikė, kad Mora vargiai pataikė raktą į savo paradinių durų spyną. Nors jiedu bičiulivosi keletą mėnesių, Mora niekada nebuvo pasikvietusi Danielio Brofio į namus, ir dabartinė jos reakcija priminė, kodėl ji taip stengėsi išlaikyti tarp jų dviejų atstumą. Jie įėjo į vidų, į svetainę, kurioje jau degė automatinių laikmačių įjungtos šviesos. Mora stabtelėjo prie sofos nežinodama, ką daryti toliau.

Vadovavimą perėmė tėvas Brofis.

— Sėskis, — tarė jis, rodydamas į sofą. — Aš tau atnešiu ko nors atsigerti.

— Tu esi mano svečias. Tai aš turėčiau tau pasiūlyti atsigerti, — pasakė ji.

— Tik ne tokiomis aplinkybėmis.

— Aš netgi nežinau, kokios yra tos aplinkybės.

— Pasakys detektyvė Ricoli.

Jis išėjo ir grįžo su stikline vandens. Šiuo momentu Mora pasirinktų ne tokį gėrimą, bet juk nepritiktų prašyti kunigo, kad atneštų degtinės butelį. Ji gurkšnojo vandenį ir jautėsi suvaržyta jo žvilgsnio. Brofis atsisėdo priešais ją nenuleisdamas akių, tarsi bijotų, kad ji gali pranykti.

Pagaliau išgirdo į namą įeinančius Ricoli ir Frostą, išgirdo juos prieškambarėje besikalbančius su dar vienu žmogumi, kurio balso Mora nepažino. Paslaptys, pagalvojo ji. Kodėl visi kažką nuo manęs slepia? Ko jie nenori, kad sužinočiau?

Mora pakėlė akis, kai į svetainę įėjo abu detektyvai. Su jais pa-

sirodęs vyras prisistatė Bruklino detektyvu Ekertu — šią pavardę ji turbūt po penkių minučių pamirš. Visą savo dėmesį Mora sutelkė į Ricoli — moterį, su kuria anksčiau dirbo, kuri jai patiko ir kurią gerbė.

Visi detektyvai įsitaisė krėsluose, Ricoli ir Frostas atsisėdo prie kavos staliuko tiesiai priešais Morą. Jėgos nelygios: keturi prieš vieną, visų akys įsmeigtos į ją. Frostas išsiėmė bloknotą ir tušinuką. Kodėl jis užsirašinėja? Kodėl viskas atrodo panašu į tuoj prasidėsiančią apklausą?

— Kaip sekasi, daktare? — paklausė Ricoli. Balsas tylus, susirūpinęs.

Mora nusijuokė, išgirdusi tokį banalų klausimą.

— Sektuši geriau, jeigu žinočiau, kas čia vyksta.

— Ar galiu paklausti, kur buvai šį vakarą?

— Ką tik grįžau iš oro uosto.

— Ką veikei oro uoste?

— Parskridau iš Paryžiaus. Iš Šarlio de Golio oro uosto. Buvo ilgas skrydis, ir nesu nusiteikusi dvidešimčiai klausimų.

— Kiek laiko išbuvai Paryžiuje?

— Savaitę. Nuskridau ten praėjusį trečiadienį. — Tokiuose stačiokiškuose Ricoli klausimuose Mora pajuto tarsi kaltinimą, todėl susierzinimas jau pradėjo užleisti vietą pasipiktinimui. — Jeigu netiki, gali paklausti mano sekretorės Luizės. Tai ji užsakinėjo man bilietus. Aš skridau į susitikimą...

— Į Tarptautinę teismo medicinos konferenciją. Teisingai?

Mora nustebo.

— Jau žinote?

— Mums pasakė Luizė.

Jie klausinėjo apie mane. Man dar negrįžus namo, kalbėjosi su mano sekretore.

— Ji sakė, kad lėktuvas turėjo nusileisti Logano oro uoste

penktą valandą po pietų, — tęsė Ricoli. — Dabar jau beveik dešimta valanda. Kur tu užtrukai?

— Šarlio de Golio oro uoste atidėjo skrydį. Kažkokie papildomi saugumo patikrinimai. Aviakompanijas apėmusi tokia paranoja, kad džiaugėmės po trijų valandų pakilę nuo žemės.

— Vadinasi, tavo skrydis vėlavo tris valandas.

— Aš ką tik tai ir sakiau.

— Kada lėktuvas nusileido?

— Nežinau. Apie pusę devintos.

— Prireikė pusantros valandos grįžti namo iš Logano?

— Dingo mano lagaminas. „Air France“ aviakompanijos biure turėjau užpildyti prašymo formą dėl dingusio bagažo. — Mora nutilo, staiga pajutusi ribą. — Klausykite, velniai griebtų, ką visa tai reiškia? Daugiau neatsakinėsiu nė į vieną klausimą. Turiu teisę žinoti. Ar jūs mane kuo nors kaltinate?

— Ne, daktare. Mes tavęs niekuo nekaltiname. Tiesiog bandome nustatyti laiko tarpą.

— Laiko tarpą — kam?

Frostas paklausė:

— Daktare Ailz, ar jums niekas negrasino?

Ji suglumusi žiūrėjo į jį.

— Ką?

— Gal žinote, kas dėl vienokios ar kitokios priežasties galėtų jums pakenkti?

— Ne.

— Esate tikra?

Mora susierzinusi nusijuokė.

— Ar bent vienas gali *kada nors* būti tikras?

— Galėjo būti keli atvejai teisme, kai tavo duoti parodymai ką nors užsiutino, — paaiškino Ricoli.

— Tik tuo atveju, jeigu juos užsiutino tiesa.

— Teisme tu įgijai priešų. Tarp nusikaltėlių, kuriuos padėjai nuteisti.

— Esu tikra, kad ir tu jų turi, Džeine. Vien dėl savo darbo.

— Ar esi sulaukusi kokių nors konkrečių grasinimų? Laiškų arba telefono skambučių?

— Mano telefono numeris neįtrauktas į abonentų sąrašą. O Luizė niekada neatskleidžia mano adreso.

— O laiškuose, kurie tau siunčiami į Teismo medicinos ekspertų tarnybą?

— Buvo atsitiktinių nenormalių laiškų. Visi jų gauname.

— Nenormalių?

— Žmonės rašo apie ateivius iš kosmoso arba konspiracijas. Arba mus kaltina bandymu nuslėpti tiesą apie skrodimą. Tiesiog dedame tokius laiškus į pakvaišėliams skirtą aplanką. Nebent reiškiamas atviras grasinimas, tokiu atveju perduodame policijai.

Mora matė, kaip Frostas skubiai užsirašinėja į bloknotą, ir galvojo, ką jis žymisi. Ji jau buvo taip įpykusi, kad norėjo griebti tą bloknotą per staliuką ir ištraukti jam iš rankų.

— Daktare, — tyliai kreipėsi Ricoli, — ar tu turi seserį?

Klausimas driokstelėjo kaip perkūnas iš giedro dangaus ir Morą apstulbino. Ji dėbsojo į Ricoli, staiga pamiršusi savo susierzinimą.

— Atsiprašau?

— Ar tu turi seserį?

— Kodėl to klausi?

— Man reikia žinoti.

Mora stipriai iškvėpė.

— Ne, sesers neturiu. Ir jūs žinote, kad esu įdukrinta. Kada, po velnių, pasakysite, ką visa tai reiškia?

Ricoli ir Frostas susižvalgė.

Frostas užvertė bloknotą.

— Manau, laikas jai parodyti.

Ricoli visus išvedė pro paradines duris. Mora žengė į šiltą vasaros naktį, kurią žybčiojančios policijos automobilių šviesos buvo paverstusios tarsi akinančių atrakcionų parku. Jos kūnas tebegyveno Paryžiaus laiku, kur dabar buvo ketvirta valanda ryto, ir pro nuovargio miglą naktis jai atrodė siurrealistiška, kaip blogas sapnas. Vos spėjus iškelti koją pro namo duris, visų veidai atsuko į Morą. Kitoje gatvės pusėje būriavosi kaimynai ir stebėjo ją iš už geltonos policijos juostos. Kaip teismo medicinos ekspertė, ji įprato būti matoma visuomenėje, atidžiai stebima ir policijos, ir žiniasklaidos, tačiau šią nakt dėmesys atrodė kažkoks kitoks. Įkyresnis, netgi bauginantis. Mora džiaugėsi, kad nuo smalsių akių iš abiejų pusių ją dengė Ricoli ir Frostas, kai jie ėjo šaligatviu link tamsaus „Ford Taurus“, pastatyto prie kelkraščio priešais pono Telaškino namą.

Automobilis jai nebuvo pažįstamas, tačiau prie jo stovintį barzdotą vyrą, stambias rankas apsitempusį lateksinėmis pirštinėmis, Mora atpažino. Tai daktaras Eibis Bristolis, jos kolega iš Teismo medicinos ekspertų tarnybos. Šis vyras visada turėjo puikų apetitą, ir juosmens apimtis rodė sotaus maisto pomėgį, o nuo pertekliaus pilvas virto virš diržo. Išsproginęs akis jis spoksojo į Morą ir pareiškė:

— Viešpatie, tiesiog kraupu. Galėjau apsikvailinti. — Jis linktelėjo automobilio pusėn. — Tikiuosi, esi tam pasiruošusi, Mora.

Kam pasiruošusi?

Ji pažiūrėjo į stovintį „Taurus“. Mirgančių šviesų blyksniuose matėsi ant vairo susmukusios figūros siluetas. Priekinis stiklas patamsėjęs nuo juodų tiškalių. *Kraujas.*

Ricoli nukreipė žibintuvėlį į keleivio pusės dureles. Iš pradžių Mora nesusigaudė, į ką ji turi žiūrėti, žvilgsnis vis dar buvo priklausytas prie krauju aptaškyto lango ir vairuotojo vietoje sėdinčios neišskios figūros. Paskui pamatė, į ką buvo nukreiptas Ricoli „Maglite“

spindulys. Po pat durų rankenėle matėsi trys lygiagretūs įdrėskimai, giliai įsirėžę į automobilio apdailą.

— Lyg letenos nagų žymės, — pasakė Ricoli, atitinkamai suriesdama pirštus.

Mora žiūrėjo į žymes. Ne letenos, pagalvojo ji šturpdama. *Plėšrūno nagai.*

— Eikime prie vairuotojo pusės, — nurodė Ricoli.

Mora nieko neklausinėdama sekė paskui Ricoli pro „Taurus“ galą.

— Masačusetso numerio lentelė, — praeidama tarstelėjo Ricoli, švystelėjo žibintuvėlio šviesą per užpakalinį buferį ir toliau žingsniavo prie vairuotojo pusės. Ten sustojo ir atsisuko į Morą.

— Štai kas mus visus sukrėtė, — tarė ji. Ir nukreipė žibintuvėlį į automobilį.

Šviesa krito tiesiai ant moters veido, kuris buvo atsuktas į langą. Dešinysis skruostas rėmėsi į vairą, akys atmerktos.

Mora nepajėgė pratarti žodžio. Spoksojo į dramblio kaulo spalvos odą, juodus plaukus, putlias lūpas, kurios buvo šiek tiek praverptos — lyg iš nuostabos. Ji staigiai atsitraukė, kojos pradėjo linkti, svaigulys kažkur plukdė, kūnas tarsi atsiskyrė nuo žemės. Kažkas sugriebė ją už rankos, sulaukė. Šalia stovėjo tėvas Brofis. Mora net nepastebėjo, kada jis atsirado šalia.

Dabar Mora suprato, kodėl ją išvydę visi apstulbo. Ji neatplėšė akių nuo lavono automobilyje, nuo Džeinės žibintuvėliu apšviesto veido.

Čia aš. Ta moteris — aš.